

హావ్య! మహా శివరాత్రి వెళ్ళిన మర్నాడు గొడ్డు అమావాస్య రోజున, అదీ వర్ష కాలంలో, మంగళవారం రాత్రి ఏడూ - ఏడూ నిముషాలకు, అదీ సరిగ్గా ఏడవ తారీఖున బ్రహ్మజ్ఞు, వంచాంగ వరబ్రహ్మ జాతకచక్రలాటి అనేక బిరుదులు పొందిన రామాంజనేయ శాస్త్రి తన కుమార్తె వివాహం జరిపించడమా?

అన్నీ తెలిసిన వాడే వుణ్యవూదమైన వంచాగాన్ని భుష్టు పట్టించాడు - ఎంత ఘోరం!

ఎక్కడ విన్నా ఇదే గొడవ!

వది ఊళ్ళోకి పెద్ద మనిషిగా పేరున్న సుందరయ్య చౌదరి వంచె బిగించి చిర్రెత్తి పోతూ, "వంతులూ! మా అమ్మాయి పెళ్ళికి ముహూర్తం పెట్టవయ్యా అంటే మూడ మన్నావు, రాహు వన్నావు - ఆ నెలలో అంతా క్షీణ మన్నావు. పెళ్ళయిన మూడు రోజుల్లోగా వధువు కాని, వరుడు కాని కాలం చేస్తా రన్నావు - అలా జరక్కపోతే జందెం తెంచి పారేసి, నీ నకల వంచాంగ జ్యోతిశాస్త్రిలూ నడి రోడ్డు మీదికి విసిరి కిరసనాయిలు పోసి తగలేస్తా నన్నావు. ఇ దేమిటిలా మీ అమ్మాయి కి ముహూర్తంలో పెళ్ళి చేశావు?" అని తెగేసి అడిగాడు.

అవన్నీ నిజమే - కాని వృత్తి రీత్యా అవన్నీ తను చెప్పడం భావ్యం అని చెప్పాడు. కాని నమ్మే వాళ్ళకే అవన్నీ కాని, ఆ వేమీ అక్కర్లేని వాళ్ళకి వంచాంగంతో వ నేముంది?

"ఏమీ తెలియని చెప్పులు కుట్టుకునే వాడిక్కూడా తెలుసు - ఈ నెలలో ముహూర్తాలేవని - కాని అందరికీ ముహూర్తాలు చెప్పే వంతులు గారే తమ కూతురికి గొడ్డు అమావాస్య రోజున పెళ్ళి చేశాడయ్యా!" అంటూ వెటకారంగా నవ్వేడు రెవెన్యూ ఆఫీసులో వని చేసే లిటిగేషన్ కుటుంబరావు.

చుట్టు ఉన్న వాళ్ళంత గొట్టున నవ్వి "ఇతరులకైతే మూడమూ, వర్షమూను. తన కూతురుకైతే అది శుభ ముహూర్తం. ఇ దేం వంచాగ మండి - చుట్టు పట్ల వంచాంగం చూసే చిన్న చిన్న వంచాంగ కర్తలు 'చీ' అంటున్నారు" అన్నాడు వైష్ణవుడైన సరసింహాచార్యులు.

తల నెరసిన వండిత పామురులంత ఇ దేంట్ తెలుసుకుందామని రామాంజనేయ శాస్త్రి ఇంటి కెళ్ళి కూర్చున్నారు అరుగు మీద ఆ వేళ.

షామియానాలూ వగైరా తీసేసినా ఇంటికి పెళ్ళి కళా, ఇంటి చుట్టూ పెళ్ళి వాసనా పోలేదు.

"వారు ఇంట్లో లే రండి" అంది రామాంజనేయ శాస్త్రి భార్య అందరు పెద్దల్ని ఉద్దేశించి.

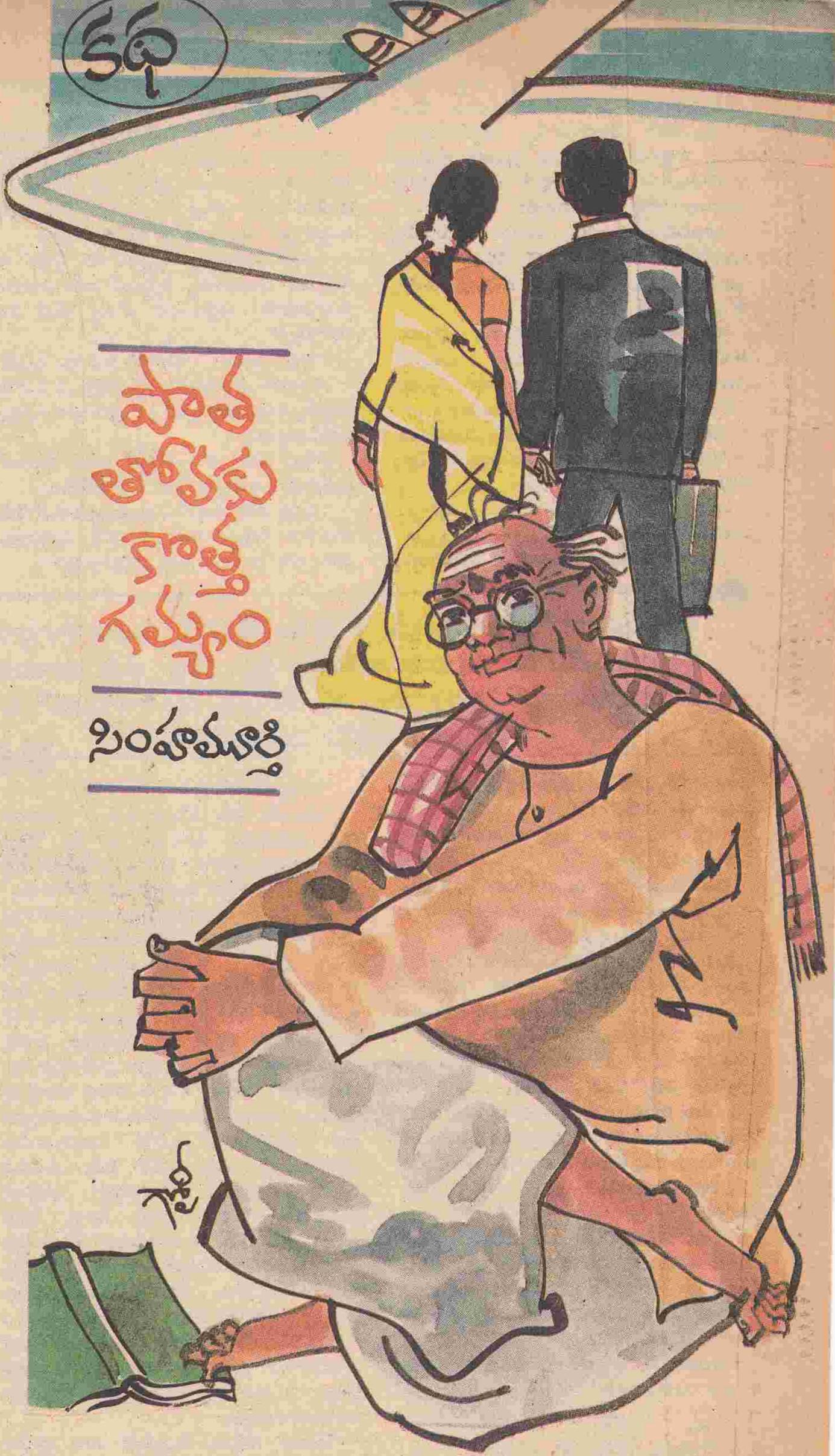
అంత నానా విమర్శలూ చేసుకుంటూ, నానా తిట్లు తిట్టుకుంటూ తిరుగుముఖం పట్టారు.

అప్పుడే బస్సు దిగాడు రామాంజనేయ శాస్త్రి. ఊర్లోకి రాబోతున్న శాస్త్రికి పెద్దలంత గుంపుగా తన కెదురై అడ్డగించడంలో గల అంతర్యం కొంత అర్థమయ్యింది.

"వంచాంగ ధర్మం తెలిసి కూడా, అందరికీ మూఢాలూ, వర్ణాలూ ధ్రువీకరిస్తూ, సరిగ్గా అదే

హాత త్యాగం కాంత గమ్యం

సింహాచార్య

నమయంలో, గొడ్డు అమావాస్య రోజున ఎందుకు మీ అమ్మాయికి పెళ్లి, ముహూర్తం పెట్టావు. అదే దుర్ముహూర్తంలో నీ కూతురికి వివాహ మెలా జరిపించావ్? పంచాంగాన్ని జ్యోతిశాస్త్రాన్ని భ్రష్టు వట్టించి దాని మీద నమ్మకం లేకుండా అవనిత్యం ఎందుకు చేశావు? అంటూ అంత రాక్షసుల్లా శాస్త్రి మీద ఫడారు.

ఛాందస వాదాన్ని మూఢ నమ్మకాల్ని అనాచారాల్ని ఖండించడాని కెందరో సంఘ సంస్కర్తలు పుట్టిన దేశం ఇది. తప్పును ఖండిస్తే ఆ వ్యక్తి సంఘ ద్రోహి.

అస్పృశ్యత, నతీ నహగమనం, ఛాందస భావం, మూఢ నమ్మకాలూ, బలులూ, దైవార్పణలూ, ధేవదాసీలూ, పిండాలూ ఏమిటి? వీటి నిజ స్వరూపా లెందుకు తెలుసు?

మారుతున్న లోకంలో మారలేని మనుషులు, మనుషుల పాలిట ఘోర నేరస్థులు - వీళ్ళ నమ్మకాలు ప్రగతికి అవరోధం!

కాని ఏం చెప్పగలడు? చెప్పాలి. ప్రతిఘటించాలి.

ఎతంతువులకు మళ్ళీ పెళ్లి చేసిన వీరేశలింగం

ఆలోచించక పోవడం విచారకరం. పంచాగాల్ని పట్టుకు కూర్చుంటే. నా కూతురికి పెళ్లి చేయలేక పోదును" అన్నాడు శాస్త్రి.

"పంచాంగ శాస్త్రాన్ని నీ కూతురు వివాహానికి సుముఖంగా మలుచుకుని, పంచ మహా పాపాల్ని అంటగట్టుకుంటా వటయ్యా? ఊ రంత మా ముఖం మీద ఊస్తుంది - అది భరించలేక చస్తున్నా" అన్నాడు నరసింహాచార్యులు.

"పంచ భూతాల్ని సృష్టించింది మనం కా నప్పుడు, పంచాగాల్ని సృష్టించి దాని ప్రకారం శుభాశుభాల్ని నిర్ణయించే హక్కు మన కెవ రిచ్చారు?"

"పాపం పాపం!" అన్నారు అవతల సుంచి.

"ననాతన ఛాందస ధర్మకృతులపై నే నీనాడు చేస్తున్న ధండయాత్ర ఇది - కా దనగలరా? కళ్ళు ఎరుపెక్కాయి.

శాస్త్రి! నువ్వి వచ్చే జన్మలో ఆఖరి కులంలో పుడతావు" అన్నాడు నరసింహాచార్యులు.

"నువ్వు వచ్చే జన్మలో ఏ మయి పుడతావో నీకు తెలుసా? రేపు గురించి చెప్పలేని మానవుడు వచ్చే జన్మ గురించి ఎలా చెప్పగలడు?"

గ్రంథాల్లో అనేకమైన తప్పులున్నట్టు అందరికీ తెలుసు. వాటిని మనం నెత్తిన పెట్టుకుని పూజించాల్సిన అవసరం లేదు. అలాగే కన్యాదానంతపాటు డబ్బూ, బంగారం వరుని కిచ్చుకోవాలని కూడా ఏ శాస్త్రంలోనూ లేదు. పేదరికంలో మగ్గే నేను నా కూతురికి వివాహం చెయ్యలేక తండ్రిగా నా ధర్మానికీ, కర్తవ్యానికీ వచ్చిన అవరోధం మీరు తీర్చారా? మీరు మీ స్వార్థం కోసం పెట్టుకు పూజించుకుంటున్న ఈ పంచాంగాలూ తీర్చారా? మీరు చదివిన వేదాంతలూ, ఉపనిషత్తులూ అందరినీ సమానంగా చూడమని బోధిస్తే కొందరిని అంటరాని వాళ్ళుగా నేటికీ ఎందుకు అసహ్యించుకుంటున్నారా? మీలో ఆ జ్ఞాన సంపదకి అంధత్వం వచ్చిందా?"

ఎవ్వరూ మాట్లాడ లేదు.

"మాట్లాడ రేం? మీ ధర్మాలు పంచాంగాలకూ, జాతకాలకూ, పౌరోహిత్యాలకూ పరిమితమై పోయినప్పుడు సహృదయత, సంస్కారం, మానవత, కష్ట సుఖాలూ మరచిపోతారు. మీ ఆధిక్యం కోసం వెలగాల్సిన, వెలుగుతున్న జ్ఞాన దీపికల్ని ఆరేస్తారు - అవునా?" గర్జించాడు శాస్త్రి.

"నువ్వు నీతులు మాట్లాడేడంత గొప్ప వాడివై పోయావా శాస్త్రి?"

"పెద్దలన్నా పూజ్య భావంతో చిన్న వా న్నయి నేను నిజాన్ని నిర్భయంగా మాట్లాడుతున్నాను"

అది వాళ్ల కందరికీ వెటకారంగా, అవమానంగా తోచింది. "మ నందరం నమ్ముకున్న పంచాంగం, జాతక శాస్త్రానికి మచ్చ తెచ్చాడు కనుక మనం రామాంజనేయ శాస్త్రిని వెలి వెయ్యడ మొక్కటే మార్గం!" అన్నాడు నరసింహాచార్యులు.

"శుభం - నే నిప్పుడు అంతర్ముఖుణ్ణి - నాలో లోపాల్ని నేను తెలుసుకున్నాను. నా బ్రాహ్మణత్వం నాకు చిత్తశుద్ధి, ఆత్మశుద్ధి నేర్పింది. అందుకే ఈ పంచాంగ, జ్యోతిష వృత్తి నుంచి విముక్తు ణ్ణవ్వాలనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే నిజ జీవితానికి, పంచాంగ జాతకాలకీ సంబంధం లేదనీ, అది కొందరిలో మనం సృష్టించిన భ్రామా భ్రాంతేననీ అనుభవ పూర్వకంగా తెలుసుకున్నాడు ఈ పంచాంగ పరబ్రహ్మ బ్రహ్మజ్ఞ రామాంజనేయశాస్త్రి. డిగ్రీ చదువుకుని అభ్యుదయ భావాలు గల నా కూతురికి వరుడుగా, తనై వచ్చి పైసా కట్టం లేకుండా ప్రయోజకుడైన ఆ అబ్బాయి నా కూతుర్ని పెళ్లాడి అమెరికా తీసుకు వెళ్లాడు. నేను నా కూతుర్ని అల్లుణ్ణి అమెరికాకు సాగనంపి ఇదే రావడం. కులానికీ, సంస్కారానికీ చాలా దూరం - గొప్ప కులంలో కుసంస్కారు లెందరు లేరు? అందుకే నా అల్లుడు అస్పృశ్యుల్లో గల సంస్కారవంతుడు. అందుకే అతని కాళ్ళు కడిగి కన్యాదానం చెయ్యగలిగే విశ్వాసం నాలో కలిగింది. నే నింత కాలం నడుస్తున్న పాత తోపకీ ఓ కొత్త గమ్యం దొరికింది!" అంటూ ముందుకి నడిచాడు రామాంజనేయ శాస్త్రి బ్రహ్మ తేజస్సుతో.

★

ఊరందరికీ పంచాంగాలు, శాస్త్రాలు తిరగేసి సుముహూర్తాలు నిర్ణయించేవాడు రామాంజనేయశాస్త్రి. మరి తన కూతురికి అమావాస్యనాడు వర్ష్య కాలంలో కూడని ముహూర్తంలో పెళ్లి చేయడంలోని మతలబు-

వంతు లెన్ని బాధ లనుభవించలేదు! నహనంతో నమాజాన్ని ఎదుర్కోవాలి.

శాస్త్రిలో ఓ నూతన వ్యక్తి వెలిశాడు. అందరి కళ్ళూ శాస్త్రి వైపే.

మిట్ట మధ్యాహ్నం. మండు తెండ. నెత్తి మీద ఉన్న తువాలు కూడా తీసి అవతల పారేశాడు. కాళ్ళ కున్న చెప్పు వక్కకు విసిరాడు.

అప్పటికే బాగా వేడెక్కి కాలుతున్న ఇసుక పుంత మధ్యలో ధ్యానముద్రలోకి వెళ్ళబోయే మునీశ్వరుడిలా నిలబడి అందరికీ చేతులు జోడించి నిలబడ్డాడు.

తక్కిన పెద్ద లంత విస్మయంలో వడ్డారు. వాళ్లంత చెట్టు నీడకి నడిచారు.

"మీరు కూడా కా స్సేపు నాతో ఈ కాలే ఇసుక పుంతలో నిలబడితే, నేను చెప్పబోయే సమాధానం బాగా అర్థ మవుతుంది" అన్నాడు శాస్త్రి.

ఎవ్వరూ నీడలోంచి శాస్త్రి దగ్గరకి కదలి రాలేదు.

"నీడన నిలిచి ఏ న్నయినా చెప్పవచ్చు. కాని మండే ఈ ఎండలో నిలిచి నాతో కా స్సేపు ఉంటే మీకు నా బాధ అర్థమవుతుంది. అందుకే నీడనున్న మీకు ఎండలో మాడుతున్న నా లాటి వాళ్ల గోడు వినిపించదు."

"ఇంతకీ నీ ఉద్దేశ్యం?" అందులో ఒకరు శాస్త్రిని ప్రశ్నించారు.

"నన్ను దోషిగా నిర్ధారించడానికి ప్రయత్నిస్తున్న మీరు, నా బాధ్యత గురించి

"నువ్వు మితిమీరుతున్నావు శాస్త్రి!"

"ముందు నేను చెప్పేది వినండి!" అంటూ రెం డడుగులు ముందు కొచ్చాడు శాస్త్రి.

"పంచాంగాల ప్రకారం శుభ ముహూర్తాలు పెట్టి ఎన్నో పెళ్లిళ్లు చేశాం. అందులో ఎన్ని నిలిచాయి? పోయిన నెల బ్రహ్మాండమైన ముహూర్తంలో శాస్త్రి యుక్తంగా జరిపించిన సోమయాజులు కూతురి పెళ్లికి మర్నాడే వరుడు మధు పర్కాల్లోనే యాక్సిడెంట్లో పోయాడు. వెంకటపతిరాజు గారి ఇంట్లో మనం జరిపించిన కళ్యాణం వారం తిరిగి రాక ముందే బెడిసి కొట్టి విడాకుల వరకూ వెళ్లింది. సోమి నాయుడు గృహ ప్రవేశానికి గొప్ప ముహూర్తమే పెట్టాం. కాని ఆ మూడో రోజునే ఆ కుటుంబ మంత ఆ ఇంట్లోనే సమాధి అయ్యారు. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే పంచాంగానికీ, పరిస్థితులకూ పొత్తు కుదర లేదు. మనిషికి మంచి చేస్తామని మభ్యపెట్టి అతనిలో బలహీనతను మన పొట్టి కూటి కోసం వాడుకోవడం తప్ప ఏ గ్రంథమూ, ఏ మనిషి రేపటి గురించి మనిషిలో జరుగనున్న మార్పు గురించి చెప్ప లేదు - చెప్ప లేడు. అధి ఎక్కడా, ఎప్పుడూ తయారు కాలేదు" అన్నాడు శాస్త్రి.

"మన ఆచార ధర్మాలూ, శాస్త్ర రీతులూ, కుల వ్యవహారాలూ మరచి విచ్చల విడిగా మాట్లాడే ధైర్యం నీ కెవ రిచ్చారు?" రెచ్చి పోయాడు నరసింహాచార్యులు.

"మనం గొప్పగా చెప్పుకునే మన ప్రాచీన